

באורי מלים

לזזומש ויקרא

מאת

הרב יצחק עמרני

מתוך הספר "מקרא מבואר"

אלול תשס"ו

וברשות המחבר

פרשת ויקרא

פרק א

פרק: פס'	המלה	הביאור	מס'
א : ב	כִּי יִקְרִיב	כאשר יקריב.	1
	קֶרְבֵּן	דבר שמגיישים, מקריבים על המזבח להתקרב לה'.	2
א : ג	עֹלָה	קרבן העולה כולו באש על המזבח חוץ מהעור.	3
	תָּמִים	שלם, שאין בו מום.	4
	פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד	כל חצר המשכן	5
	יִקְרִיב	מביא את הקרבן אל פתח אוהל מועד	6
	לְרִצּוֹנוֹ	לרצון שלו. שיהיה המקריב רצוי לה'.	7
א : ד	וְסִמֵּךְ יָדוֹ	יניח את שתי ידיו ויישען על הקרבן. סמיכת הידיים היא אחת מן הפעולות של מביא הקרבן.	8
	וְנִרְצָה	יתקבל ברצון.	9
א : ו	וְנָתַח	ינתח. מפריד את חלקי הבהמה.	10
א : ח	פֶּדֶר	חלב מיוחד כמו שטיח המכסה את הקרביים	11
א : ט	וּקְרָבוּ	ומעיו.	12
	וּכְרַעְיוֹ	ורגליו.	13
	וְהִקְטִיר	יקטיר, ישרוף את הקרבן	14
	אֵשָׁה	קרבן שנשרף כולו או חלק ממנו באש על המזבח.	15
	רִיחַ נִיחֹחַ לַה'	קרבן המתקבל ברצון לפני ה'.	16
א : י	כְּשִׁבִים	כבשים	17
א : יא	יָרֵךְ	צד	18

19	עוף הדומה ליונה אך קטן ממנה	תָּרִים	א, יד
20	ימלוק (סוג שחיטה): התזת ראש העוף בצפורן	וּמֶלֶק	א, טו
21	יימצה – ייסחט הדם	וְנִמְצָה	
22	מוראה שלו. זפק של העוף (חלק בצוואר)	מִרְאָתוֹ	א : טז
23	עם הנוצה שלה	בְּנֻצָּתָהּ	
24	על יד המזבח.	אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ	
25	למזרח	קִדְמָה	
26	מקום שבו שמים את האפר של הקרבנות	מְקוֹם, הִדְשָׁן	א : יז
27	ישסע, יקרע.	וְשִׁסַּע	
28	לא יקרע את הגוף לשתי חתיכות.	לֹא יִבְדִּיל	

פרק ב

פרק: פס'	המלה	הביאור	מס'
ב : א	וְנִפְשׁ, כִּי-תִקְרִיב	אדם, כאשר יקריב	29
	מִנְחָה	מתנה מדברים שהם לא בעלי חיים	30
	סֵלֶת	קמח לבן מובחר.	31
	וַיִּצֶק	יצוק, ישפוך.	32
	לְבוֹנָה	שם של עץ המפיץ ריח טוב.	33
ב : ב	וְקִמֵּץ	יקמוץ, יקח בקומץ היד, בשלוש אצבעות אמצעיות, עד שיגיעו ראשי האצבעות לכף ידו.	34
	עַל כָּל-לְבֻנָּתָהּ	עם כל הלבונה של המנחה	35
	אִזְכָּרְתָּהּ	החלק הנקמץ שאותו מקטירים על גבי המזבח, הנזכרת לפני ה'.	36
ב : ג	וְהִנֹּתָרְתָּ	מה שנותר, שנשאר.	37

38	חלות מצות	חלות אפווית מבצק שלא החמיץ
39	ב: ד	בלולות בשמן
40	ורקיקי מצות	עוגיות שטוחות כמו מצות.
41	משחים בשמן	מרוחים בשמן אחרי אפייתם
42	ב: ה	מחבת
43	ב: יא	דבש 1. דבש פירות – נוזל מתוק. 2. דבש דבורים.
44	לא תקטירו	לא תקריבו.
45	ב: יג	ולא תשבית
46	ב: יד	אביב
47	קלוי באש	חרוך או צלוי באש
48	גרש	גרים (פירור)
49	ברמל	פרי טרי

פרק ג

פרק: פס'	המלה	הביאור	מס'
ג: א	זבח שלמים	קרבן שבשרו נאכל לכהן, לבעלים ועל המזבח	50
ג: ג	את-החלב, המכסה את-הקרב	החלב, השומן שפרוש על המעיים	51
ג: ד	על-הכסלים	שני שרירי המותניים הקרובים לכליות	52
ג: ד	היתרת, על-הכבד	התוספת לכבד שמגיעה עד הכליות.	53
ג: ה	על-הכליות, יסירנה	עם הכליות יסיר אותה	54
ג: ה	על העלה	מלבד העולה.	55
ג: ט	אליה	הזנב השמן של הכבש.	56
ג: ט	לעממת העצה	סמוך לקצה השדרה.	57

58	מצווה שצריך לקיים תמיד, לעולם.	חקת עולם	ג : יז
59	לכם ולכל הדורות הבאים, בכל הזמנים, לעולם.	לדורתיכם	
60	בכל מקום שתגורו בין בארץ ובין בחו"ל	בכל מושבתיכם	

פרק ד

מס'	הביאור	המלה	פרק: פסי
61	כאשר תחטא.	כי תחטא	ד : ב
62	בטעות, בלי כוונה תחילה.	בשגגה	
63	כהן גדול שנמשח בשמן המשחה.	הכהן המשיח	ד : ג
64	עד שיהיה העם שרוי באשמות, שאין הכהן הגדול ראוי עוד לכפר בעדם	לאשמת העם	
65	בן שלוש שנים – בתוך שנתו השלישית.	פר בן-בקר	
66	יזה. יתיז (עבר מהופך).	וזה	ד : ו
67	לכיוון הפרוכת, בין הבדים, ולא היו נוגעים הדמים בפרוכת.	את פני פרכת הקדש	
68	יקח בהרמת יד	ירים ממנו	ד : ח
69	מקום שפיכת האפר, שהוסר מעל המזבח.	שפך הדשן	ד : יב
70	הסנהדרין, בית הדין הגדול, המנהיגות של בני ישראל, טעו להורות.	ואם כל-עדת ישראל, ישגו	ד : יג
71	כלל הציבור, בני ישראל.	הקהל	
72	עברו על איסור מן התורה שחיובו בכרת	ועשו אחת מכל-מצות יהוה, אשר לא-תעשינה	
73	החטא יודע	ונודעה, החטאת	ד : יד
74	חכמי, שופטי העדה	זקני העדה	ד : טו

75	מלך.	נָשִׂיא	ד : כב
76	יאשם. ידע שהוא אשם.	וְאִשָּׁם	
77	בן שנה - בשנתו הראשונה.	שְׁעִיר עִזִּים	ד : כג
78	אם אדם מעם הארץ, אדם פשוט יחטא בטעות	וְאִם-נֶפֶשׁ אַחַת תִּחַטָּא בְשָׁגָה, מֵעַם הָאָרֶץ	ד : כז

פרק ה

פרק: פס'	המלה	הביאור	מס'
ה : א	קוֹל אֱלֹה	שבועה, קללה.	79
	וְהוּא עֵד	הוא יכול להעיד	80
	אוּ יָדַע	יכול להעיד על חלק מהעניין הנדון.	81
	וְנִשָּׂא עֲוֹנוֹ	ישא עוֹנוֹ (עבר מהופך) יענש על שעבר על שבועתו.	82
ה : ב	נִבְלָה	גוף מת. טומאה בדרגה חמורה. אב טומאה.	83
	שָׂרֵץ טָמֵא	אחד מ - 8 השרצים: חולד, עכבר, צב, אנקה, כוח, לטאה, חומט ותנשמת.	84
	וְנִעְלָם מִמֶּנּוּ	ונשכח ממנו (עבר מהופך)	85
ה : ג	בְּטִמְאֹת אָדָם	באדם טמא	86
ה : ד	כִּי תִשָּׁבַע לְבִטָּא בְּשִׁפְתַיִם	אדם שנשבע ע"י שהוא מבטא - אומר בשפתיים ולא בלב	87
ה : ה	וְהִתְוֹדָה	יאמר וידוי: יתוודה על החטא ויתחרט עליו.	88
ה : ז	וְאִם לֹא תִגִּיעַ יָדוֹ	ואם אין בידו כסף מספיק.	89
ה : ח	רִאשׁוֹנָה	תחילה, קודם.	90
	מִמּוֹל עֶרְפוֹ	כנגד עורפו.	91
ה : ט	יִמְצָה	ייסחט.	92

93	לפי הדין הידוע	כַּמִּשְׁפָּט	ה : י
94	אין רכושו מספיק	וְאִם-לֹא תִשָּׂג יָדוֹ	ה : יא
95	סולת בכמות של עשירית איפה	עֲשִׂירֵת הָאִפָּה סֵלֶת	
96	תבגוד	תִּמְעַל	ה : טו
97	שימוש בדבר של קודש לחולין	מִעַל	
98	דברים שהוקדשו לה'.	מִקְדָּשֵׁי ה'	
99	הזכר בכבשים בן שנתיים, בשנה השנייה למעט חודש ראשון בשנה זו.	אֵיל	
100	הערכה, שאתה – הכהן או בית הדין – מעריך	בְּעֶרְכָּךְ	ה : טז
101	חיסר	חָטָא מִן-הַקֹּדֶשׁ	
102	החמישית שלו, של מה שחיסר יוסיף על החסרון.	וְאֶת-חֲמִישָׁתוֹ יוֹסֵף עָלָיו	ה : כא
103	יכחש (עבר מהופך), יכפור בחברו, יבגוד באמון שחברו נתן בו.	וְכַחַשׁ בְּעַמִּיתוֹ	
104	חפץ או כסף שנמסר לשמירה.	בְּפִקְדוֹן	
105	בדבר שהושם ביד. כסף או רכוש	בְּתִשּׁוּמַת יָד	
106	שוד, לקחת בכוח ובגלוי דבר ששייך לאחרים, ללא עדים	בְּגֵזָל	ה : כג
107	דבר שנגזל, שנלקח בכוח.	גֵּזֵלָה	
108	קיפח את חברו, שלא נתן לו את הכסף המגיע לו.	עָשָׂק	ה : כד
109	ישיב, יחזיר את מה שגזל.	וְהָשִׁיב אֶת-הַגֵּזֵלָה	
110	ישלם את מה שצריך לפי הסכום שלו	וְשָׁלַם אֹתוֹ בְּרֹאשׁוֹ	ה : כו
111	לאיש שהכסף שייך לו.	לְאִשֶּׁר הוּא לוֹ	
112	על כל החטאים שאדם עלול לעשות.	עַל-אַחַת מִכָּל אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה	ה : כז
113	להיות אשם בה (באחת החטאות – החטאים)	לְאִשְׁמָה בָּהּ	

פרשת צו

פרק ו

פרק: פס'	המלה	הביאור	מס'
ו: ב	צו	צוה, (צורה מקוצרת של הפועל) לשון זירוז מיד ולדורות.	1
	תורת העלה	מכלול דינים של העולה.	2
	מוקדה	מוקד שלה, מדורה גדולה שלה.	3
	תוקד בו	תדלוק בו (במזבח)	4
ו: ג	ולבש	ילבש (עבר מהופך).	5
	מדו בד	מד שלו, לבוש מדים, הכתונת כמידתו מבד פשתן.	6
	והרים	ירים. יקח על-ידי הרמת – יד.	7
	ושמו	ושם אותו, ישים אותו. (עבר מהופך)	8
ו: ה	בבקר בבקר	בכל בוקר.	9
	וערד	יערוך, יסדר.	10
ו: כא	ומרק	ניקוי במים חמים.	11
	ושטף	שטיפה במים צוננים.	12

פרק ז

פרק: פס'	המלה	הביאור	מס'
ז: ה	כל זכר בבהנים יאכלנו	אפילו כוהן בעל מום שאסור לו לשרת, רשאי לאכול מן הבשר.	13
ז: ז	תורה אחת	דין אחד	14

15	יבשה. מנחות שאין בהן שמן.	חֲרֵבָה	
16	מנחה יבשה: מנחת חוטא וגם מנחת סוטה.	מִנְחָה חֲרֵבָה	ז : י
17	כל אחד כמו אחיו – שויון בכוהנים.	אִישׁ כְּאָחָיו	
18	כאשר יקריב.	אֲשֶׁר יִקְרִיב	ז : יא
19	אם בשביל תודה, להודות.	אִם עַל תּוֹדָה	
20	יקריב עם זבח תודה	וְהִקְרִיב עַל זֶבַח הַתּוֹדָה	ז : יב
21	לשון שבח והודיה.	תּוֹדָה	
22	וסלת מטוגנת	וְסִלַּת מְרֻבֶּכֶת	
23	עם הקרבן הנשחט לשם תודת השלמים שלו.	עַל זֶבַח תּוֹדַת שְׁלָמָיו	ז : יג
24	מתנה לה'.	תְּרוּמָה לַה'	ז : יד
25	לא ישאיר	לֹא יִנָּיֵחַ	ז : טו
26	כשאדם אומר: הרי עלי קרבן שלמים.	נֶדֶר	
27	כשאדם אומר: הרי בהמה זו לקרבן שלמים.	נִדְבָה	ז : טז
28	באותו יום שהוא מקריב.	בַּיּוֹם הַקְּרִיבֹו	
29	אבל אם במחשבה תחילה יתכנן לאכול את הבשר לאחר הזמן המותר.	וְאִם הָאָכַל יֵאָכַל	
30	לא יהיה רצוי	לֹא יִרְצָה	ז : יח
31	דבר מאוס, מתועב (אם נעשה במחשבה לא נכונה)	פְּגוּל	
32	תענש	עֲוֹנָה תִשָּׂא	
33	בכל דבר טמא	בְּכָל טָמֵא	ז : יט
34	שהוקדש לה'.	אֲשֶׁר לַה'	
35	בשעה שהוא טמא	וְטִמְאַתּוֹ עָלָיו	ז : כ

36	בַּטְמֵאת אָדָם	באדם טמא
ז : כא	בְּבִהְמָה טָמְאָה	א) בנבלה של בהמה טהורה שלא נשחטה כדין או מתה טבעית. ב) בנבלתה של בהמה טמאה.
		מאוס. נבלה של אחד משמונה שרצים.
		או בכל שקץ טמא
ז : כד	יַעֲשֶׂה לְכָל מְלֶאכָה	או בנבלה של שקץ.
		בהמה שאינה יכולה לחיות בגלל מום.
		ייעבד לכל עבודה. (מותר בהנאה)
ז : כו	וְכָל דָּם לְעוֹף וּלְבִהְמָה	שום דם
		של העוף ושל הבהמה.
		מניע לצדדים : מוליך ומביא מעלה ומוריד.
ז : לב	תְּרוּמָה לַפֶּהֶן מִנָּה	מתנה לכהן
		מתנת מזון, מתנת אוכל.
		החזה שמניפים וניתן מתנה לכוהנים.
ז : לד	חִזָּה הַתְּנוּפָה שׁוֹק הַתְּרוּמָה לְחֶק עוֹלָם	שוק המתנה שניתן לכוהנים.
		לנצח.
		אלה כל חלקי הקרבנות שהכהנים זוכים הם מן הקדשים.
ז : לה	זֹאת מִשְׁחַת אֶהְרֹן וּמִשְׁחַת בָּנָיו מֵאִשֵּׁי ה' בַּיּוֹם לִבְהֵן לֵה'	מיום.
		להיות כוהנים לפני ה'.
		מן היום שמשח אותם.
ז : לו	בַּיּוֹם מִשְׁחוּ אֹתָם זֹאת הַתּוֹרָה לַעֲלָה	זה כלל הדינים של העולה.
		חינוך הכהונה. כלומר, החינוך והכניסה לקדושה ולשרות של המשכן וכל כליו, ושל אהרון ובניו.
		מלואים
ז : לז	בַּיּוֹם צִוְּתוּ	בזמן שציוה אותו.
ז : לח		

פרק זז

פרק: פסי	המלה	הביאור	מס'
ח : ב	קח	הזמן.	57
	שמן המשחה	שמן שמשחו בו, מרחו את המשכן ואת הכהן הגדול כדי לקדשם.	58
	הקהל	אסוף	59
ח : ו	ויקרב	קרא אותם שיבואו.	60
	וירחץ	צוה אותם לרחוץ – לטבול.	61
ח : ז	ויתן עליו את הפתנת	הלבישו	62
	וילבש	הלביש.	63
	בחשב האפד	בחגורת האפוד	64
	ויאפד לו בו:	הלביש לו את האפוד בחגורתו. חגר לו.	65
ח : ט	אל מול פניו	על מצחו (בצדו הקדמי)	66
	גזר	כתר	67
ח : י	וימשח	משח, מרח בשמן.	68
ח : יא	ויז	הזה, התיז.	69
ח : יג	ויחבש	חבש, קשר.	70
ח : טו	ויחטא את-המזבח	טיהר את המזבח.	71
ח : כב	איל המלאים	איל השלמים שממלאים ומשלימים את הכהנים בכהונתם.	72
ח : לג	ימי מלאיכם	ימי המילואים שלכם (של הכוהנים).	73

פרשת שבוע

פרק ט

פרק: פס'	המלה	הביאור	מס'
ט, ד	נִרְאָה	כמו יראה, ה' יתגלה (בענן כבוד)	1
ט : יב	וַיִּמְצְאוּ	הגישו.	2
ט : יג	הַמְצִיאוּ	הגישו	3
	לְנִתְחִיָּה	במצב מנותח, כשהאברים של הבהמה מנותחים לפי הניתוח שצריך לעשות בקרבן עולה.	4
ט : טו	וַיַּחֲטִיאוּ	הביא אותו בקרבן חטאת.	5
ט : יז	וַיִּמְלֵא כַּפּוֹ	מלוא קמצו.	6
	מִלֶּבֶד	נוסף.	7
ט : יט	וְהַמְכֶּסֶה	והחלב המכסה (את הקרב)	8
	וְהַפְּלִית	והחלב המכסה את הכליות.	9
ט : כ'	הַחֲזוֹת	רבים של חזה	10
ט : כד	וַיִּדְנוּ	שמחו והודו לה'.	11
	וַיַּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם:	השתחוו.	12

פרק י

פרק: פס'	המלה	הביאור	מס'
י : א	מִחֲתָתוֹ	המחתה שלו.	13
	אֵשׁ זָרָה	מחתה: כף לגריפת גחלים או אפר.	14
		אש שה' לא ציווה אותם.	

15	על ידי הקרובים אלי, אל ה'.	בְּקִרְבִּי	י : ג
16	(על ידם) אתקדש.	אֶקְדֹּשׁ	
17	(בפני העם) אהיה מכובד.	אֶכְבֹּד	
18	שתק	וַיִּדַּם	
19	לא תתנו לשערות ראשיכם לגדול לאות אבל אלא עליכם להסתפר.	רְאִשֵׁיכֶם אֶל תִּפְרְעוּ	י : ו
20	תגדלו שער פרע.	תִּפְרְעוּ	
21	לא תקרעו.	לֹא תִפְרְמוּ	
22	משקה משכר.	שִׁכָּר	י : ט
23	אל תשתה, פועל מקוצר	אֶל תִּשְׁתֶּה	י : ט
24	צוה אותי ה' (בנין פֶּעַל)	צִוִּיתִי	י : יג
25	המתנות (חזה ושוק) ניתנו כמנות קבועות לכהנים.	חֶקֶק וְחֶק בְּנִיָּה	י : יד
26	חקר, שאל.	דָּרַשׁ דָּרַשׁ	י : טז
27	נשרף	שָׂרַף	
28	קצר, כעס	וַיִּקְצַף	
29	לא הוכנס	לֹא הוּבָא	י : יח
30	אל המזבח הפנימי	אֶל הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה	
31	קרו לי (צרות) והייתי שרוי באבל	וַתִּקְרָאנָה	י : יט
32	האם יהיה טוב הדבר בעיני ה'	הֲיִיטֵב בְּעֵינֵי יְדֹוֹד	

פרק יא

פרק: פס'	המלה	הביאור	מס'
יא : ג	כל מִפְרֶסֶת פִּרְסָה	בעלת פרסה סדוקה.	33
	שִׁסְעַת שִׁסַּע	פרסה חתוכה מלמעלה למטה עד שנראית כשתי פרסות.	34
	מַעֲלַת גֵּרָה	מעלה מן הקיבה את המאכל הלעוס, ללעוס אותו שוב. גרה = אוכל לעוס קצת.	35

36	איננו מעלה גרה	גְּרָה לֹא יָגֵר	יא : ז
37	אבר התנועה של הדג, שבעזרתו הוא שט.	סִנְפִּיר	יא : ט
38	כל אחת מהקליפות הקטנות שמכסות את גוף הדג.	וְקִשְׁקֶשֶׁת	
39	בעלי חיים קטנים המתנועעים במים	שָׂרֵץ הַמַּיִם	יא : י
40	דבר מאוס	שָׂרֵץ	
41	תמאסו, תתעבו	תִּשְׁקְצוּ	יא : יא
42	חרקים, בעלי חיים קטנים שיש להם כנפיים וגם רגליים כמו זבובים ויתושים.	שָׂרֵץ הָעוֹף	יא : כ
43	רגליים לקפוץ בהן. ישנן לחרק והן נמצאות אחרי הרגליים הרגילות.	אֲשֶׁר <לא> לוֹ כָּרְעִים מִמֶּעַל לְרַגְלָיו	יא : כא
44	רגליים	כָּרְעִים	
45	לקפוץ, לדלג.	לִנְתֵר	
46	ובאלה (בעלי חיים המפורטים בהמשך) תהיו טמאים אם תגעו בהם.	וְלֹאֵלֶּה תִּטְמָאוּ	יא : כד
47	יוכנס, יטבילו אותו במי המקוה	בַּמַּיִם יוֹבֵא	יא : לב
48	כלי בישול, עשוי מכלי חרס.	וְכִידִים	יא : לה
49	יישבר (בנין פִּעַל, שורש נ.ת.צ.).	יִתֵּץ	
50	זרע של צמחים.	זֶרַע זָרוּעַ	יא : לו
51	בטן.	גָּחוֹן	יא : מב

פרשת תזריע

פרק יב

פרק: פס'	המלה	הביאור	מס'
יב : ב	תִּזְרִיעַ	תתעבר, תהיה בהריון.	1
	נָדָת	נדה – מרוחקת מבעלה.	2
	דִּוְתָהּ	חולי שלה, בזמן ריחוקה.	3
יב : ד	תֵּשֶׁב בְּדָמֵי טְהָרָה	תהיה בדם טהור.	4
	בְּכָל קֹדֶשׁ לֹא תִגַּע	לא תאכל מהקדשים	5
יב : ז	וְטָהָרָה מִמָּקוֹר דָּמֶיהָ	תהיה טהורה מטומאת הדמים.	6
יב : ח	וְאִם לֹא תִמָּצֵא יָדָהּ	ואם רכושה לא יספיק.	7

פרק יג

פרק: פס'	המלה	הביאור	מס'
יג : ב	שָׂאת	כתם לבן כצבע הלבן של צמר הכבש בן יומו.	8
	סִפְחַת (הַשָּׂאת)	כתם לבן כצבע קרום הביצה שתחת קליפתה.	9
	בִּהְרָת	כתם לבן בהיר ביותר, עז כשלג.	10
	סִפְחַת (הַבִּהְרָת)	כתם לבן כצבע סיד ההיכל.	11
יג : ג	וּמִרְאָה הַנֶּגַע עֲמָק מַעוֹר בְּשָׂרוֹ	הכתם נראה כאילו עמוק מן העור – כמו שמראה החמה נראה עמוק מן הצל.	12
יג : ד	וְהִסְגִּיר הַכֹּהֵן אֶת הַנֶּגַע	הכהן יצוה שיבדילו את הנגוע מבני האדם.	13

14	הנגע עמד במקומו ולא התרחב – לפי ראית הכהן.	הִנֵּגַע עָמַד בְּעֵינָיו	יג : ה
15	לא התרחב.	לֹא פָשָׁה	
16	הצבע של הנגע נעשה כהה (מצבע קרום הביצה).	וְהָיָה כְּהָה הַנֶּגַע	יג : ו
17	כתם לבן בלבד, שהוא טפל לצרעת (ללא סימנים מטמאים).	מִסִּפַּחַת	
18	מקום בריא של בשר בריא (המוקף בעור נגוע).	מִחַיִּית בָּשָׂר חַי	יג : י
19	תתפשט	פָּרוּחַ תִּפְרַח	יג : יב
20	דלקת קשה של העור.	שָׁחִין	יג : יח
21	בצבע אדום חזק (יש אומרים: אדום במקצת – לבן ואדום מעורבים).	אֲדַמְדָּמַת	יג : יט
22	נמוך (כמו עמוק)	שָׁפֵל	יג : כ
23	הבהרת תעמוד במקומה (ולא תתרחב).	וְאִם תִּחְתֶּיָּה תִּעֲמֹד הַבְּהָרַת	יג : כג
24	כוית השחין, גרוי בעור שנוצר בשל השחין (לא צרעת).	צִרְבַּת הַשָּׁחִין	
25	פצע שנגרם על ידי אש.	מִכּוֹת אֵשׁ	
26	תהיה בהרת במקום שבו הבריאה המכונה.	וְהָיְתָה מִחַיִּית הַמִּכּוֹה בַּהֲרַת	יג : כד
27	רק נפיחות שנוצרה במכוה (וטהור).	שֵׁאת הַמִּכּוֹה	יג : כח
28	צרעת הראש או הזקן, שיש מקום פנוי שממנו נשרו השערות.	נֶתֶק	יג : ל
29	לא יחפש(הכהן אחר שער צהוב, כי כבר יש שני סימני צרעת).	לֹא יִבְקֹר	יג : לו
30	כתם בהיר (שאינו צרעת ואינו מטמא).	בֶּהֱק	יג : לט
31	ייתלש, ינשור שער ראשו.	יִמְרֹט רֹאשׁוֹ	
32	מחוסר שערות בחלק האחורי של הגולגולת.	קֶרַח	יג : מ

33	מהצד הקדמי של ראשו	מִפְּאֵת פָּנָיו	
34	מחוסר שערות בחלק הקדמי של הגולגולת	גִּבַּחַ	יג : מא
35	כמו שנראית הצרעת בעור הבשר.	כְּמֵרְאָה צָרַעַת עוֹר בָּשָׂר	יג : מג
36	האדם שלקה בצרעת.	וְהִצְרוּעַ	יג : מה
37	קרועים (כדרך האבלים).	פְּרָמִים	
38	לא יספר את שערו בכלל (כמנהג האבלים).	רֹאשׁוֹ יִהְיֶה פָּרוּעַ	
39	יכסה פיו מן השפם ועד הסנטר.	וְעַל שָׁפֶם יַעֲטֶה	
40	יכריז על עצמו שהוא טמא (שיתרחקו ממנו, שלא יטמאו).	וְטָמֵא טָמֵא יִקְרָא	יג : מו
41	מחוץ לשלוש המחנות (שכינה, לוויה, ישראל).	מִחוּץ לַמַּחֲנֶה	
42	חוטי האורך שמותחים במכונת האריגה.	שְׁתֵּי	
43	חוטי הרוחב (שמערבים אותם לתוך חוטי האורך).	עֶרֶב	יג : מח
44	בכל כלי שהוא עשוי עור.	בְּכָל מְלֶאכֶת עוֹר	
45	ירוק שבירוקים (יש אומרים: ירוק במקצת) וכן: אֲדָמָדָם.	יֶרֶקֶרֶק	יג : מט
46	צרעת מכאיבה, כלומר מקלקלת (את הבגד או הכלי).	צָרַעַת מִמְּאֹרַת	יג : נא
47	לא שינה הנגע את מראהו.	לֹא הִפֵּךְ הַנֶּגַע אֶת עֵינוֹ	יג : נה
48	חיסרון, גומה שנוצרה על ידי הצרעת.	פְּחָתָת	
49	בחלק האחורי של החפץ או בחלקו הקדמי.	בְּקִרְחָתוֹ וכו'	
50	יעקר, יעלם מהם הנגע לגמרי.	וְסָר מֵהֶם הַנֶּגַע	יג : נח

פרשת מצורע

פרק יד

פרק: פסי	המלה	הביאור	מס'
יד : ד	למטהר	לאיש הרוצה לטהר עצמו מטומאת הצרעת.	1
	עץ ארז	בקעת של עץ ארז, גזר עץ ארז.	2
	שני תולעת	לשון צמר צבועה בשני (צבע אדום כהה).	3
	אזוב	צמח המשמש כתבלין (זעתר).	4
יד : ה	על מים חיים	אל מים לקוחים ממעין.	5
יד : ו	בדם הציפור... על המים החיים	בתערובת של הדם עם המים החיים.	6
יד : ט	גבת עיניו	השערות שמעל לעיניים מתחת למצח.	7
יד : י	ולג אחד שמן	בערך חצי ליטר שמן.	8
יד : כח	על מקום דם האשם	(יתן שמן) על אותו מקום, שבו נתן את דם האשם.	9
יד : לד	לאחזה	אדמות, שאדם נאחז ומחזיק בהם.	10
	ארץ אחזתכם	הארץ שאתם מחזיקים בה.	11
יד : לה	ובא אשר לו הבית	יבוא בעל הבית.	12
	פגע נראה לי בבית	דבר הדומה לנגע נתגלה בביתי.	13
יד : לו	ופנו את הבית	ירוקנו את הבית מכל מה שבתוכו (כדי שהכלים שבתוכו לא ייטמאו, אם הכהן יסגיר את הבית).	14
	לראות את הבית	לבדוק את הבית (שבו הנגע).	15
יד : לז	שקערורת	מקומות עמוקים ומעוגלים (שקעים קעורים).	16

17	יאמר, שהבית מוסגר (כלומר: השוהה בתוכו יטמא).	וְהִסְגִּיר אֶת הַבַּיִת	יד : לח
18	יוציאו את האבנים (מהקיר).	וְחָלְצוּ אֶת הָאֲבָנִים	יד : מ
19	למקום שמשליכים בו אבנים, עצים ועפר של בתים מנוגעים (כדי שיתרחקו ממנו ולא ייטמאו).	אֶל מָקוֹם טָמֵא	
20	יגרד, יקלף את הטיח שמסביב לאבנים המנוגעות שבקירות מבפנים.	יִקְצַע מִבַּיִת	יד : מא
21	גרדו, קילפו.	הִקְצֹו	
22	יכסה בטיח (תערוכת של סיד וטיט לכיסוי הקירות).	וְטָח אֶת הַבַּיִת	יד : מב
23	לאחר שהוציא (את האבנים) ולאחר שגרד את הקירות.	אַחֵר חִילָק... וְאַחֲרֵי הַקְצוֹת...	יד : מג
24	יהרוס.	וְנָתַן	יד : מה
25	בזמן ההסגר שלו (של הבית).	כָּל יְמֵי הַסָּגִיר אֹתוֹ	יד : מו
26	(הכהן) יאמר, שהבית טהור.	וְטָהַר... אֶת הַבַּיִת	יד : מח
27	לטהר.	לְחַטֵּא	יד : מט
28	יזה, יתיז (מהתערוכת של דם ומים) על משקוף הבית.	וְהִזָּה אֶל הַבַּיִת	יד : נא
29	יכפר על עוונות הדיירים של הבית (שבגללם לקה ביתם בצרעת).	וְכָפַר עַל הַבַּיִת	יד : נג
30	ביום שבו ימצאו שהאדם טמא (והוא יום צרה לו ולקרוביו, כי הוא מורחק ומוצא מחברת בני האדם).	בְּיוֹם הַטָּמֵא	יד : נז
31	ביום שבוא ימצאו שהאדם טהור.	וּבְיוֹם הַטָּהוֹר	

פרק טו

פרק: פס'	המלה	הביאור	מס'
טו : ב	זב מבשרו	ליחה (כטיפות הנוטפות) היוצאת מערות הזכר.	32
	זובו טמא הוא	באשר לזוב, הלחה היוצאת ממנו – טמא הוא (והזב הוא אב הטומאה ומטמא במגע ובמשא).	33
טו : ג	רר בשרו את זובו	אם ערותו מפרישה ריר, זוב.	34
	או החתים בשרו מזובו	או אם נסתם פי הערוה שלו על ידי זובו (עד שקשה להוציא שתן).	35
	טמאתו היא	הוא טמא	36
טו : ד	משכב	מיטה, מצע וכל דבר המיועד לשכיבה.	37
	וכל הפלי אשר ישב עליו	כל חפץ המיועד לשיבה.	38
טו : ז	והנגע בבשר הזב	הנוגע בגוף האדם הזב.	39
טו : ח	וכי ירק הזב	ואם יפלוט הזב רוק מפיו.	40
טו : ט	המרפב	האוכף או השטיח שעליו יושב הזב, כשהוא רוכב על חמור או סוס וכו' (או כלים שמחזיקים את הרוכב על הבהמה, שלא יפול מעליה).	41
טו : יא	וידין לא שטף במים	ועדיין לא טבל במעין (כי לא נרפא מזובו).	42
טו : יב	וכל פלי עץ ישטף במים	וכל כלי עץ (וכן: כלי עור, מתכת ועוד) יש לטבלם במקוה.	43

44	כאשר יתרפא – תיפסק הזיבה מבשרו.	וְכִי יִטְהַר הָזֵב מִזֹּבּוֹ	
45	יהיה טהור (אך לא לגמרי – כי הוא טבול יום עד השקיעה, ובערב עדיין יהיה מחוסר כיפורים – שצריך להביא עדיין קורבנות לכפר עליו).	וְטָהַר	טו : יג
46	שיצא נוזל מערותו.	כִּי תֵצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַּת זֶרַע	טו : טז
47	אשה, שדם יוצא ממנה.	וְאִשָּׁה כִּי תִהְיֶה זָבָה	טו : יט
48	הדם הזב ממנה בערותה שלה.	זָבָה בְּבִשְׁתָּהּ	
49	במצב של אשה נדה, מרוחקת מבעלה.	בְּנִדְתָּהּ	טו : כ
50	אם אדם שוכב על משכבה או יושב עליו, בשעה שהיא עצמה שוכבת על המשכב או יושבת עליו.	וְאִם עַל הַמִּשְׁכָּב הוא	טו : כג
51	ותחול נדתה עליו (ויטמא שבעה ימים, שלא כנוגע).	וְתִהְיֶי נִדְתָּהּ עָלָיו	טו : כד
52	שלא בזמן הרגיל של מצב נידתה.	בְּלֹא עֵת נִדְתָּהּ	טו : כה
53	תפרישו, תרחיקו.	וְהִזְרַתֶּם	טו : לא

פרשת אזורי מות

פרק טז

פרק: פס'	המלה	הביאור	מס'
טז : א	בְּקִרְבָּתָם	כאשר קרבו (באש זרה).	1
טז : ב	מִבֵּית לְפָרֶכֶת	לפנים מן הפרוכת (לקודש הקודשים).	2
טז : ד	יִצְנֹף	יחבוש את המצנפת על ראשו.	3
טז : ו	וְכִפֹּר	וידוי בדברים.	4
טז : ח	גֹּזֵל	חפץ, שלפיו קובעים דבר.	5
טז : י	לְעִזָּאֵזֶל	מקום עז וקשה בהרים.	6
טז : יב	וּמֵלֵא חֲפָנָיו	עם כפות ידיו מלאות (כשהן קמוצות).	7
	סָמִים	בשמים.	8
	דָּקָה	שחוקה היטב במכתשת. בערב יום הכפורים מחזירים אותה למכתשת, כדי לחזור ולשחקה.	9
טז : יג	עֲנֵן הַקְטָרֶת	העשן שיעלה משרפת הקטורת יהיה כמו ענן.	10
טז : יד	עַל פְּנֵי הַכִּפֹּרֶת	למעלה מהכפורת, כשהכהן בצד המזרחי (של הכפורת).	11
	וְלִפְנֵי הַכִּפֹּרֶת	על הרצפה שלפני הארון (במקום שבין הבדים).	12
טז : טז	וְכִפֹּר עַל הַקֹּדֶשׁ	יטהר את קדש הקדשים.	13
	וּמִפְשְׁעֵיהֶם	החטאים שלהם, שעשו במזיד.	14
טז : כ	וְכִלָּה מִכִּפֹּר אֶת הַקֹּדֶשׁ	ולאחר שיגמור לכפר ולטהר את קדש הקדשים.	15
טז : כא	בְּיַד אִישׁ עֵתִי	על ידי איש, המוכן ומזומן לכך מיום אתמול.	16

טז : כב	אָרץ גְּזֵרָה	אָרץ חתוכה לגזרים על ידי צוקים וגיאיות ואינה מיושבת.	17
טז : כט	תַּעֲנוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם	יהיו אסורים עליכם: אכילה, שתיה וכו'.	18

פרק יז

פרק:פס'	המלה	הביאור	מס'
יז : ג	אִישׁ אִישׁ	כל אדם.	19
	לְשָׁעִירָם	שדים.	20
יז : ז	זָנִים אַחֲרֵיהֶם	סוטים מן הדרך הישרה והנכונה והולכים אחריהם.	21
יז : ח	הַגֵּר	אינו בן ישראל מלידה. והוא יושב בין בנ"י וקיבל על עצמו עול תורה ומצוות.	22
יז : י	וְנָתַתִּי פָנַי בַּנֶּפֶשׁ	אשים לב אל האדם ואכעס עליו.	23
יז : יא	כִּי נֶפֶשׁ הַבָּשָׂר בָּדָם הוא	החיים של היצור החי הם בדם (ללא דם אין חיים).	24
	נָתַתִּיו לָכֶם עַל הַמִּזְבֵּחַ	ציויתי לכם לזרוק (את הדם) על המזבח.	25
	כִּי הַדָּם הוּא בַּנֶּפֶשׁ	הדם מכפר בנפש (החיים) שבו על נפש האדם.	26
יז : יג	צִיד	לכידה.	27
יז : טו	נִבְלָה	בהמה שמתה מיתה טבעית.	28
	וּטְרֵפָה	בהמה שמתה מחמת חיה רעה שטרפה אותה.	29
	בְּאֶזְרָח	שורש- ז.ר.ח - ישראלי טהור.	30
	בְּאֶזְרָח וּבַגֵּר	בין אזרח (אזרחים) ובין גר (גרי צדק)	31
יז : טז	וְנָשָׂא עֹנוּוֹ	(אם נכנס למקדש או אכל קדשים - כשהוא טמא) יענש: במזיד - חייב כרת, ובשוגג- חייב קרבן עולה ויורד.	32

פרק יז

פרק: פס'	המלה	הביאור	מס'
יח : ג	וּבַחֲקֵיהֶם לֹא תֵלְכוּ:	אל תעשו כמנהגים שלהם (שיסודם בעבודה זרה).	33
יח : ד	מִשְׁפָּטִי	הדינים שבתורה, שגם השכל הישר של האדם מלמד אותם.	34
	חֻקֵּי	גזרות שגזר ה' על בני", ואין להם טעם ובכל זאת צריך לקיימם.	35
יח : ה	וְחֵי בָהֶם	יחיה בזכותם (בזכות קיום דיני התורה).	36
יח : ו	שָׂאֵר בְּשָׂרוֹ	קרובת משפחתו.	37
	עֲרוּהָ	חלק של הגוף, שהאדם מכסה אותו.	38
יח : ט	מוֹלֶדֶת בֵּית	אחות, שנולדה לאביו מאשה אחרת.	39
	מוֹלֶדֶת חוּץ	אחות, שנולדה מאימך בבית אחר ומאיש אחר.	40
יח : יז	שְׂאֵרָה	שאר אחד = בשר אחד, כנוי למעשה הזנות.	41
	זִמָּה	זנות.	42
יח : יח	וְאִשָּׁה אֶל אֶחָתָהּ לֹא תִקַּח	אסור לשאת את אחות אשתך (אל=נוסף).	43
	לְצַרֵּר	לקשור יחד (את שתי האחיות לבעל אחד).	44
יח : יט	בְּגִדֹת טְמֵאָתָהּ	במצב הנידה הטמא שלה (כל זמן שלא נטהרה במקוה).	45
יח : כ	עֲמִיתָךְ	חברך.	46
	לְטַמְּאָהּ בָּהּ	כי אז יהיה זה עוון חמור.	47
יח : כא	לְמֹלֶךְ	שם של ע"ז.	48
יח : כב	תוֹעֵבָה	מעשה מאוס ונתעב בעיני ה'.	49
יח : כג	לְרַבְּעָהּ	שבעל חיים יזדווג עמה.	50
	תָּבֵל	שורש ב.ל.ל. לשון ערבוב.	51

52	נתחללה קדושת אדמתה.	וְהִטָּמָא הָאָרֶץ	יח : כה
53	הענשתי את תושבי הארץ בגלל העוונות שנעשו בה.	וְאֶפְקֹד עֲוֹנָה עָלֶיהָ	
54	הארץ עתידה להוציא, לגרש את יושביה מתוכה, כמו אדם שמקיא מחמת בחילה ומיאוס.	וְהִקָּא הָאָרֶץ אֶת יֹשְׁבֶיהָ	
55	הקיאה	קָאָה	יח : כח
56	כלל הדברים שחייבים בני ישראל לשמור אותם.	מִשְׁמֶרְתִּי	יח : ל

פרשת קדושים

פרק יט

פרק: פסי	המלה	הביאור	מסי
יט: ד	אַל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים	אל תשימו לב לפסילים (שאינם חשובים כלל, וכל שכן שלא תעבדו אותם).	1
	אֱלֹהֵי מִסְכָּה	פסילים עשויים מתכת (בצורת אדם, בעל חיים או יצור דומם).	2
יט: ה	זָבַח	קרבן.	3
יט: ח	קֹדֶשׁ ה' חָלָל	הוציא את קרבן ה', שהיה קדוש – מהקדושה שלו – לחולין (שאכל אותו – את הנותר – ולא שרף אותו כפי שנצטווה).	4
יט: ט	לֹא תִכַּלּה פֶּאֶת שְׂדֵךְ לְקַצֹּר	אל תקצור את קצה השדה שלך לגמרי, עד שלא ישאר ממנה כלום (אלא יש להשאיר תבואה בקצה).	5
	לָקַט	שבולים בודדות הנושרות בשעת הקציר.	6
יט: י	וְכִרְמֶךָ לֹא תַעֲזֹלֵל	אל תבצור בציר נוסף את כרמך (אל תקטוף את העוללות – האשכולות המאחרים להבשיל).	7
	וּפֶרֶט כִּרְמֶךָ לֹא תִלְקַט	אל תאסוף גרגר אחד או שניים, שנפרדו מן האשכול בשעת הבציר ונשרו (כי הם שייכים לעניים).	8

9	הגנבה נעשית בסתר.	תִּגְנְבוּ	יט : יא
10	אל תכפרו ותאמרו, שלא הופקד אצלכם ממון, אם אמנם המפקיד נתן בידכם.	וְלֹא תִכְחֲשׂוּ... אִישׁ בְּעַמִּיתוֹ	
11	אינו עומד בדיבורו.	תִּשְׁקְרוּ	יט : יג
12	אל תקפח את חברך, על ידי שתסרב או שתדחה לתת לו המגיע לו.	לֹא תַעֲשֶׂק	
13	לא תקח מחברך בכוח את אשר שייד לו.	וְלֹא תִגְזֹל	יט : טו
14	אל תשהה בלילה אצלך את שכר העבודה שמגיע לפועל, ששכרת אותו ליום אחד (אלא שלם לו בו ביום).	לֹא תִלִּין פְּעֻלַּת שָׂכִיר	
15	אסור לשופטים לעשות אי צדק בדין שהם דנים.	לֹא תַעֲשׂוּ עוֹל בַּמִּשְׁפָּט	יט : טז
16	אסור לשופט להיטיב עם העני (משום שהוא עני וראוי לרחמים).	לֹא-תִשָּׂא פָּנֶי-דָל	
17	אסור לשופט להתייחס ביחס מיוחד לאדם חשוב בדין.	וְלֹא תִהְדָּר פָּנֶי גָדוֹל	יט : טז
18	אל תדבר לשון הרע בתוך עם ישראל.	לֹא תִלְךָ רָכִיל בְּעַמֶּךָ	
19	אל תעמוד באפס מעשה, כשחיי חברך בסכנה.	לֹא תַעֲמֹד עַל דַּם רֵעֶךָ	יט : יז
20	עליך להטיף לחברך מוסר (על המעשה שעשה).	הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת עַמִּיתֶךָ	
21	אל תעשה מעשה נקם.	לֹא-תִקֶּם	יט : יח
22	אל תשמור את הכעס ואת השנאה.	וְלֹא-תִטּוֹר	

23	אסור לזווג שני מיני בעלי חיים זה בזה (למשל: סוס ואתון).	בְּהֶמְתָּךְ לֹא תִרְבֶּיעַ כְּלָאִים	יט : יט
24	עירוב של שני מינים ביחד.	כְּלָאִים	
25	אסור לזרוע את השדה שני מינים כאחד (חיטה ושעורה).	שָׂדֶךְ לֹא-תִזְרַע כְּלָאִים	
26	חיבור של צמר ופשתים יחדיו.	שַׁעֲטָנָז	
27	שפחה גויה (כנענית) המיועדת לאיש אחר.	שִׁפְחָה נְחֻרְפֶּת לְאִישׁ	יט : כ
28	ועדיין לא נגאלה – לא שוחררה בכסף (הפדיון).	וְהַפִּדָה לֹא נִפְדָּתָה	
29	או חופש מעבדות עדיין לא ניתן לה בשטר מידי האדון, כלומר היא עדיין שפחה.	או חֲפְשָׁה לֹא נָתַן לָהּ	
30	תעשה חקירה, שבסופה עונש (מלקות).	בְּקֶרֶת תִּהְיֶה	
31	כי לא יצאה לחופשי, לא שוחררה (לא בשטר ולא בפדיון).	כִּי לֹא חֲפְשָׁה	יט : כג
32	שימו "כיסוי" על כל עץ מאכל, כלומר אל תאכלו אותו.	וְעֵרְלָתֶם עֵרְלָתוֹ אֶת פְּרִיֹו	
33	מכוסים.	עֵרְלִים	יט : כד
34	יהיו קדושים כדי להלל את ה' ולהודות לו על היבול הראשון (פירות נטע רבעי, שייאכלו בעיר המקדש).	קֹדֶשׁ הַלִּוְלִים לַה'	
35	(אני מצווה לכם זאת) – כדי שאוסיף לכם בפירות העץ ותהיה בו ברכה, שירבו פירותיו.	לְהוֹסִיף לָכֶם תְּבוּאָתוֹ	יט : כה

36	אל תאכלו על יד הדם (מנהג של עבודה זרה).	לא תאכלו על הדם	יט : כו
37	אל תנסו לגלות על ידי קסם את העתיד או סודות (על פי סימנים).	לא תנחשו	
38	אל תנחשו את העתיד על פי חשבונות של חילופי העונות.	ולא תעונינו	
39	אל תגלחו את השער, עד שייראה קצהו כעיגול.	לא תקפו פאת ראשכם	יט : כז
40	אל תגלח בתער פאות הזקן שלך.	ולא תשחית את פאת זקנך	
41	שריטה על מת.	ושרט לנפש	יט : כח
42	כתיבה או ציור חרותים על הגוף.	כתבת קעקע	
43	אל תעשה בתך לבזויה (בכך שתצא לזנות).	אל תחלל את בתך להזנותה	יט : כט
44	רוחות המתים החוזרים אל ארץ החיים.	אבות	יט : לא
45	מכשפים היודעים נסתרות על ידי קסמים מיוחדים.	ידענים	
46	שיער לבן.	שיבה	יט : לב
47	לא תענו (לא בדברים ולא בממון, שלא תרמה אותו במסחר).	לא תונו	יט : לג
48	בכלים שמודדים בו אורך ורוחב, או נפח או כובד.	במדה	יט : לה
49	כלי למדידת נפח.	משורה	
50	אבני משקל נכונות ומדויקות.	אבני צדק	יט : לו
51	איפה (מידת הנפח היבש) נכונה ומדויקת.	איפת צדק	
52	היין (מידת הלח, הנוזל) נכון ומדויק.	היין צדק	

פרק כ

פרק: פס'	המלה	הביאור	מס'
כ : ב	יִרְגְּמֶהוּ	ישליכו עליו אבנים, יסקלו אותו.	53
כ : ד	הָעֵלָם יַעֲלִימוּ	יתעלמו, לא ישגיחו בו (כאילו לא עשה כלום).	54
כ : ט	דָּמְיוֹ בּוֹ	דמיו שיישפכו – דבקים בו (כלומר: הוא עצמו גרם למיתתו).	55
כ : יז	חֶסֶד הוּא	חרפה הוא המעשה הזה (בושה גדולה).	56
	וְנִכְרְתוּ, לְעֵינֵי בְנֵי עַמָּם	ייהרגו, כאשר העם יראו את הוצאתם להורג (כדי שיראו וייראו).	57
כ : יח	דָּוָה	חולה, נידה. כלומר – בזמן שהיא בטומאת נידה.	58
	אֶת מְקֻרָהּ הָעֶרְהָ	הוא גילה ערוותה (בשעה שהיא אסורה עליו, שהרי לא נטהרה בטבילה מדם הנידה).	59
	גָּלְתָהּ אֶת מְקוֹר דָּמֶיהָ	היא גילתה את ערוותה (כלומר: עשתה המעשה לרצונה).	60
כ : יט	אֶת שְׁאִרֹי הָעֶרְהָ	גילה את בשרו (כלומר: גילה את ערוות קרובתו).	61
כ : כ	עֲרִירִים יָמְתוּ	ימותו ללא בנים.	62
כ : כא	נָדָה הִיא	המעשה הזה תועבה.	63
כ : כג	וְאַקֵּץ בָּם	עד שמאסתי בהם.	64
כ : כד	תִּירְשׁוּ אֶת-אֲדָמָתָם	תכבשו את ארצם.	65
כ : כז	יִרְגְּמוּ	יזרקו עליו אבנים.	66

פרשת אבואר

פרק כא

פרק: פסי	המלה	הביאור	מס'
כא : א	לִנְפֶשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמִּיו	לא ייטמא למת, אפילו למת שבמשפחתו.	1
כא : ב	לִשְׂאֵרוֹ הִקְרַב אֵלָיו	לקרובי משפחתו, הקרובים אליו ביותר (שנפטרו).	2
כא : ד	לֹא יִטְמָא בַּעַל בְּעַמִּיו	לא יטמא את עצמו אדם חשוב ונכבד בעמו (הכהן).	3
	לְהַחֲלוֹ	שהוא (הכהן) יתחלל, שתתחלל קדושתו על ידי כך.	4
כא : ה	לֹא יִקְרָחוּ קִרְתָּה	לא יעשו מקום קרח משערות.	5
כא : ו	לֶחֶם אֱלֹהֵיהֶם	קרבן א'לוהיהם.	6
כא : ז	חָלָלָהּ	אשה שנולדה מאחת מכל הפסולות לכוהנים.	7
כא , ח	וְקִדְּשֵׁתוּ	תתיחס אליו (לכהן) כאל אדם קדוש (במחשבה, בדיבור ובמעשה שלך).	8
כא : ט	כִּי תַחַל	תחלל את עצמה, את קדושתה.	9
כא : יא	וְעַל כָּל נַפְשֹׁת מֵת לֹא יָבֹא	לא יגש אל שום גופות של מתים.	10
כא : יב	נֶזֶר שֶׁמֶן מִשְׁחַת אֱלֹהֵיוֹ	שמן המשחה שנמשח, כשהחל להיות כהן גדול-על ראשו, ולכן קדושתו ותפארתו ככהן גדול-היא לעולם.	11
כא : טו	וְלֹא יַחֲלִיל זִרְעוֹ בְּעַמִּיו	כדי שלא יחלל את קדושת צאצאיו ולא יעשה אותם חללים, הפסולים לכהונה.	12

13	נכה ברגלו או ברגליו.	פֶסֶחַ	כא : יט
14	שחוטמו, אפו, שקוע ואין לו אף – ואין בו אלא הנחיריים בלבד.	חֶרֶם	
15	שאחד מאיבריו עודף וגדול מחברו.	שָׂרוּעַ	
16	שיש לו חטוּטרת בגב (יש אומרים: יש לו גבינים רבים מעל העין).	גִּבֵּן	כא : כא
17	קצר קומה, ננס.	דֵּק	
18	פגם בעין.	תַּבְלִיל	
19	מחלת עור.	גָּרֵב	
20	סוג של מחלת שחין.	יִלְפַת	
21	שנמעך (או נמעכו).	מְרוּחַ	

פרק כב

פרק: פס'	המלה	הביאור	מס'
כב : ב	וַיִּנָּזְרוּ	יתרחקו ויפרישו עצמם (מהקודשים, כשהם טמאים).	22
כב : ג	הַקֹּדְשִׁים אֲשֶׁר יִקְדִּישׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל	תרומות ומעשרות מהפירות והתבואה המיועד לכהנים.	23
כב : ד	וְהִנָּגַע בְּכָל טָמֵא נֶפֶשׁ	כהן הנוגע באדם או בחפץ, שנטמא על ידי מת.	24
כב : ז	וּבֹא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהָר	כאשר השמש תשקע – יטהר (לגמרי).	25
כב : י	וְכָל זֶר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ	שום אדם שאינו כוהן לא יהיה רשאי לאכול תרומה וכו'.	26
	תוֹשֵׁב כֹּהֵן	כל מי שגר בבית כוהן ואוכל על שולחנו, אך הוא אינו כוהן.	27
	שָׂכִיר	פועל שנשכר על ידי הכהן לעשות בשבילו עבודה בבית הכהן.	28

29	כשיקנה עבד או שפחה כנענים.	כִּי יִקְנֶה נֶפֶשׁ קַנְיָין כֶּסֶף	כב : יא
30	בן של עבד ושפחה כנענים, שנולד בבית כהן.	וְיָלִיד בֵּיתוֹ	
31	יטילו על עצמם עוון חמור.	וְהִשְׁיִאוּ אוֹתָם עוֹן אֲשָׁמָה	כב : טז
32	להפריש נדר (מהבהמה).	לִפְלֹא נֶדֶר	כב : כא
33	עיורון, אפילו בעין אחת בלבד.	עֵוֶרֶת	כב : כב
34	בהמה שעצם אחת מרגליה שבורה (מום גלוי).	שָׁבוּר	
35	שנסדק או נפגם ריס עינו או שפתו.	חֲרוּץ	
36	תפיחה חולנית וקשה בעור הגוף של הבהמה.	יִבֶּלֶת	
37	שאחת מפרסותיו אינה שסועה (כפרסת הסוס).	קָלוּט	כב : כג
38	שנותקו על ידי כתישה.	פְּתוּת	כב : כד
39	שנעקרו ונתלשו ביד.	נָתוּק	
40	שנחתכו בכלי.	פְּרוּת	
41	קלקולם בהם – כלומר: יש בהם קלקול, מום	מְשַׁחֲתָם בָּהֶם	כב : כו

פרק כג

פרק: פס'	המלה	הביאור	מס'
כג : ב	מוֹעֲדֵי ה'	הזמנים הקבועים, שה' מזמן בהם את עם ישראל להיפגש עימו – כביכול (שלושת הרגלים).	42
	מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ	ימים, שהכריזו עליהם שהם קודש, ובהם נאסף העם לתפילה והלל לה' ולובשים כסות נקיה ועושים אותם ימי משתה.	43

44	שבת מוחלטת, שיש בה שביתה גמורה ממלאכה.	שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן	כג : ג
45	בין שני ערבים. בין ערב שהוא עדיין יום, אלא שאורו הולך ורפה ובין הערב שהוא חשיכה, בשעות אחר- הצהריים.	בֵּין הָעֶרְבִים	כג : ה
46	מלאכה לשם עבודה. אבל מלאכה שהיא לשם שמחת יום-טוב כגון: בישול אוכל נפש – מותרת.	מְלָאכַת עֲבֹדָה	כג : ז
47	עשירת האיפה (משיבולי השעורים, שהובאו מן השדה למקדש – שהיו כרוכות זו בזו האלומות קטנות, שניים וחצי קילו גרם, בערך).	עֶמֶר	כג : יא
48	הקציר הראשון של התבואה (מן המובחר שבשעורה).	רֵאשִׁית קְצִירָכֶם	
49	ביום שאחרי יום טוב ראשון (של חג המצות).	מִמָּחָרֵת, הַשַּׁבָּת	כג : יא
50	בצק אפוי, גרעיני דגן קלויים וגרעיני דגן טריים גרוסים, טחונים (אסורים מהתבואה החדשה באכילה עד לאחר הנפת העומר).	וּלֶחֶם וְקָלִי וְכֶרֶמֶל	כג : יד
51	שבעה שבועות.	שִׁבְעַת שַׁבָּתוֹת	כג : טו
52	שלמות (שלא להחסיר אף יום).	תְּמִימוֹת	
53	מנחה, שהסולת שלה באה מהתבואה החדשה, מהחיטה שהבשילה.	מִנְחָה חֲדָשָׁה	כג : טז
54	שתי הלחם, שמניפים אותם – הם קרבן ביכורים, קרבן של ראשית הפרי המבשיל בתבואה החדשה של החיטה – לכבוד ה'.	לֶחֶם תְּנוּפָה... בִּיכּוּרִים לַה'	כג : יז
55	זיכרון של תרועה (קולות רועדים של שופר) – שתיזכרו לטובה לפני ה' על ידי תרועות השופר.	זִכְרוֹן תְּרוּעָה	כג : כד

56	שבעה שבועות.	שבע שבתות	כג : טו
57	שלמות (שלא להחסיר אף יום).	תמימות	
58	יום (לאחר שבעת ימי הסוכות) שבו התעכבו העם שהתאסף בעיר המקדש ואף ביום זה נאסרה המלאכה.	עצרת	כג : לו
59	כאשר תכניסו את התבואה לשמירה (מפני הגשמים).	באספכם את תבואת הארץ	כג : לט
60	פרי של עץ, שפרותיו מצטיינים ביפים ובהדרם (האתרוג).	פרי עץ הדר	כג : מ
61	עלי התמר (כשהם פרושים – דומים לצורת כף יד) – כשיש להם צורה של מקל (הלולב).	פפות תמרים	
62	ענפים של עץ מרובה ענפים ועלים (ענפי הדס).	וענף עץ עבות	
63	שתעשו את הסוכה כעין דירת קבע ("אוכל ושותה ומטייל, ישן...").	בסכת תשבו	כג : מב
64	נתתי לבני ישראל לשבת בסוכות (יש אומרים – סוכות ממש מקש וכו' להגן משרב ושמש. ויש אומרים – ענני כבוד).	בספות הושבתי את בני ישראל	כג : מג

פרק כד

מס'	הביאור	המלה	פרק: פס'
65	שני סידורים (של החלות).	שתים מערכות	כד : ו
66	בכל מערכת יהיו שש חלות (זו על גבי זו).	שש המערכת	

67	בושם יקר וריחו חזק, שאינו מעורב עם בושם אחר.	לְבוֹנָה זָכָה	
68	הלבונה תהיה לאזכרה בשביל לחם הפנים (על ידי הקטרתה מפיצה ריח נעים – תהיה אזכרה ללחם הפנים של עם ישראל – שה' יזכור את עמו לטובה).	וְהִיְתָה לֶלֶחֶם לְאִזְכָּרָה	כד : ז
69	(החלות יהיו) אות לברית הנצחית שבין ה' לבין ישראל.	בְּרִית עוֹלָם	כד : ח
70	התקוטטו, רבו בתוך המחנה.	וַיִּנָּצוּ בַּמַּחֲנֶה	כד : י
71	ביטא בשפתיו, אמר – ואחר כך קילל.	וַיִּקְבֹּ... וַיִּקְלַל	כד : יא
72	מאסר זמני (שבו חיכו העבריינים למשפטם ולגזר דינם).	מִשְׁמָר	כד : יב
73	לפסוק את הדין, לומר ברורות (מה יהיה גזר הדין).	לְפָרוֹשׁ	
74	מקלל.	וַיִּקְבֹּ	כד : טז
75	כאשר יגרום לחברו מום, פגם גופני.	כִּי יִתֵּן מוֹם בְּעַמִּיתוֹ	כד : יט
76	מידה כנגד מידה: החובל (זה שגרם חבלה) יענש בתשלום ממון (השקול כנגד חבלתו).	כַּאֲשֶׁר עָשָׂה, כֵּן יַעֲשֶׂה לוֹ	כד : כ

פרשת בהר סיני

פרק כה

פרק: פסי	המלה	הביאור	מס'
כה : ב	וְשַׁבְתָּה הָאָרֶץ	אדמת הארץ תשבות (השדות והכרמים).	1
כה : ג	תִּזְמַר כְּרֶמֶךְ	תכרות את ענפי כרמך (שהענבים גדלים בהם) – לשם שיבוח.	2
	וְאִסַּפְתָּ, אֶת- תְּבוּאָתָהּ	אתה רשאי להכניס את התבואה לביתך (אך בשמיטה – הפקר).	3
כה : ה	אֶת סְפִיחַ קִצִּירֶךָ	אפילו התבואה, שצמחה מזרעים שלא זרעת (מגרעינים שנשארו בשעת הקציר) [אסור לך לקצור].	4
	וְאֶת-עֲנָבֵי נִזְיָרֶךָ	את הגפנים, שלא נזמרו, הדומים לנזיר שלא גזז את שערו.	5
כה : ו	וְהִיְתָה שַׁבַּת הָאָרֶץ ... לְאֹכְלָהּ	הפירות הגדלים בשנת השבתון יהיו למאכל.	6
כה : ח	שִׁבְעַת שַׁבָּתֹת שָׁנִים	שבעה שבועות של שנים (= ארבעים ותשע שנה).	7
כה : ט	וְהָעֲבַרְתָּ שׁוּפָר תְּרוּעָה	תשמיע תרועות שופר, שתעביר אותם (בכל הארץ).	8
כה : י	וְקִדַּשְׁתֶּם אֶת שָׁנַת הַחֲמִשִּׁים	תכריזו (בית הדין) על השנה שתהיה קדושה.	9
	וְקִרְאתֶם דְּרוֹר	תתנו חרות (שחרור לעבדים עבריים).	10
	וְשַׁבְתֶּם אִישׁ אֶל אַחֲזָתוֹ	האחוזות (האדמות) שנמכרו במשך חמישים השנים, ישובו לבעליהן, והעבדים שישתחררו ישובו לאחוזתם ולמשפחתם.	11

12	שנת החמישים, היא שנה שביום הכיפורים שלה תוקעים ב"יובל" = שופר של איל, להכריז על חופש בארץ לכל יושביה.	יובל היא תהיה לכם	כה : יא
13	לא תקטפו את הענבים שגדלו בגפנים (אלא להפקיר).	ולא תבצרו את נזריה	כה : יב
14	תוכל לאכול מהיבול שבשדה (של שנת היובל), אך אל תכניס לביתך יותר ממה שאתה צריך (שהרי הכל הפקר).	מן השדה תאכלו את תבואתה	כה : יג
15	כאשר תמכרו דבר הנמכר (שדה אחוזה) לחברך מישראל.	וכי תמכרו ממכר לעמיתך	כה : יד
16	אל תרמו (בכמות התבואות שיגדלו עד שנת היובל).	אל תונו	כה : טו
17	תקנה לפי מספר השנים שנשארו לאחר שנת היובל הקודמת עד שנת היובל הבאה.	במספר שנים אחר היובל	
18	המוכר ימכור לך – יקבע לך מחיר – לפי מספר השנים שיהיו בהן תבואות (לא כולל שנות שמיטה).	במספר שני תבואות ימכר לך	כה : טז
19	אם יש שנים רבות (עד היובל) – תגדיל את מחיר השדה.	לפי רב השנים תרבה מקנתו	
20	כי הוא מוכר לך אחוזתו לפי מספר התבואות.	כי מספר תבואות הוא מכר לך	כה : יז
21	בבטחון	לבטח	כה : יח
22	(הברכה של ה') תעשה, שהתבואה תספיק לשלוש שנים (לשנה השישית, שביעית ושמינית).	ועשת את התבואה לשלש השנים	כה : כא
23	תאכלו מהתבואה הישנה (שצמחה לפני שנה ויותר).	ואכלתם מן התבואה ישן	כה : כב

24	אדמת הארץ לא תימכר לחלוטין, לגמרי (כלומר: ללא אפשרות שתחזור לעולם לבעליה).	וְהָאֶרֶץ לֹא תִמָּכֹר לְעַמָּתָה	כה : כג
25	עליכם לאפשר למוכר שדה אחוזה לגאול את השדה ולהחזירה אליו (אם תשיג ידו לקנות או על ידי קרובו).	גֹּאֲלָהּ תִּתְּנֶנּוּ לָאֶרֶץ	כה : כד
26	אם אחיך הישראלי יהיה עני (ויצטרך למכור חלק משדה אחוזתו).	כִּי יִמּוֹךְ אָחִיךָ...	כה : כה
27	קרוב משפחתו, הקרוב אליו ביותר (ביחס המשפחתי).	גֹּאֲלוֹ הַקָּרֹב אֵלָיו	
28	יוכל למצוא סכום כסף המספיק כדי לגאול שדהו מידי הקונה	וּמָצָא כֶּדִי גֹאֲלָתּוֹ	כה : כו
29	יעשה חשבון של השנים, שבהן היה השדה מכור לקונה.	וְחָשַׁב אֶת שָׁנָי מִמָּכְרוֹ	כה : כז
30	יחזיר את ההפרש מהמחיר לאחר הפחתת מחיר השנים הנ"ל.	וְהָשִׁיב אֶת הָעֶדֶף	
31	השדה המכורה תישאר ברשות הקונה.	וְהָיָה מִמָּכְרוֹ בְּיַד הַקֹּנֶה אוֹתוֹ	כה : כח
32	השדה המכורה תצא מרשות הקונה ביוכל (והמוכר ישוב לאחוזתו).	וַיֵּצֵא בְּיָבֵל	
33	בית למגורים בעיר מוקפת חומה.	בֵּית מוֹשָׁב עִיר חוֹמָה	כה : כט
34	אז תהיה גאולת הבית – המוכר בעצמו יוכל לגאול אותו.	וְהָיְתָה גֹאֲלָתּוֹ	
35	עד שתעבור שנה מיום שנמכר (במשך שנה אחת בלבד).	עַד תֵּם שָׁנָה מִמָּכְרוֹ	
36	רק שנה תמימה (לפי מספר ימיה המדויק) תהיה גאולת הבית.	יָמִים תִּהְיֶה גֹּאֲלָתּוֹ	
37	הבית יעבור לרשותו של הקונה לחלוטין – לו ולירשיו לדורות.	וְקָם הַבַּיִת... לְדֹרֹתָיו	כה : ל

38	אבל הבתים בישובים בלי ביצורים (חומות) מסביב.	וּבֵתֵי הַחֲצֵרִים	כה : לא
39	יחשב עם השדה – כלומר יהיה לבית דין של שדה.	עַל שְׂדֵה הָאָרֶץ יִחָשֵׁב	
40	אפשר לגאול (הבית שבערי הלויים) מידי הקונה לעולם.	גְּאֻלַּת עוֹלָם	כה : לב
41	וכאשר יקנה אדם קרוב את הבית שבערי הלויים.	וְאִשֶּׁר יִגְאֹל מִן הַלְוִיִּים	
42	יצא הבית שנמכר מידי הקונה ויחזור לרשות הלוי המוכר.	וַיֵּצֵא מִמֶּכֶר בֵּית...	כה : לג
43	הבתים הם אחוזתם היחידה (שאינן ללוויים שדות אחוזה).	כִּי בְּתֵי עָרֵי הַלְוִיִּים הֵיא אֲחֻזָּתָם	
44	שטח אדמה פנוי שמסביב לעיר (של הלויים).	וּשְׂדֵה מִגְרֵשׁ עָרֵיהֶם...	כה : לד
45	יחלש מעמדו (של הישראלי הנמצא בקרבנות) בשל העוני.	וּמָטָה יָדוֹ עֲמָדָה	
46	תחזיק בו שלא ייפול (על ידי כך שתלווה לו).	וְהִחְזִיקָהּ בּוֹ	כה : לה
47	וכן עליך לעזור לגר צדק או לתושב = נכרי, שקיבל עליו שבע מצוות בני נח, אבל אוכל נבלות וטרפות.	גֵּר וְתוֹשֵׁב	
48	כאשר אתה תומך בו על ידי הלוואה – אל תיקח ממנו ריבית על ההלוואה שנתת לו.	אַל תִּקַּח מֵאִתּוֹ נֶשֶׁךְ וְתִרְבִּית	
49	הריבית כאילו נושכת את הלווה כנחש.	נֶשֶׁךְ	כה : לו
50	הריבית, שהלווה מרבה, מוסיף לקרן שהוא לווה (ומחזיר למלווה שתיהן).	תִּרְבִּית	
51	כדי שיחיה אחיך עמך בכבוד ובנחת.	וְחֵי אָחִיךָ, עֲמָדָה	

52	אל תלוה לו כסף בתנאי שישלם לך ריבית.	את כִּסְפְּךָ לא תתן לו בַּנֶּשֶׁךְ	כה : לו
53	בעד נשך, ריבית.	בַּנֶּשֶׁךְ	כה : לו
54	בעד תרבית, ריבית.	בַּמֶּרְבִּית	
55	לא תעביד את העבד העברי כדרך שמעבידים את העבדים (אל תשפיל אותו על ידי עבודות בזויות).	לא תַעֲבֹד בו עֲבֹדָת עֶבֶד	כה : לט
56	יחיה אצלך כמו שכיר, אדם חפשי שמקבל שכר בעד עבודתו.	כְּשָׂכִיר כְּתוֹשָׁב יִהְיֶה עִמָּךְ	כה : מ
57	לכל היותר עד שנת היובל (אם לא השתחרר אחרי שש שנים).	עַד שְׁנַת הַיּוֹבֵל	
58	אסור למכור אותם בפומבי, בגלוי – בפני כל – כדרך שמוכרים עבדים.	לא יִמְכְּרוּ מִמִּכְרֹת עֶבֶד	כה : מב
59	אל תשעבד אותו בעבודה קשה המפרכת ומשעבדת את הגוף.	לא תִרְדֶּה בו בַּפֶּרֶךְ	כה : מג
60	העמים שגרים מסביב לארץ ישראל (אך לא מעמי כנען אשר בארץ).	הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתֶיכֶם	כה : מד
61	בנים של תושבים שאינם מישראל, ואינם משבעת עמי כנען (ושוהים בארץ).	בְּנֵי הַתּוֹשָׁבִים	כה : מה
62	(עבדים אלה) יהיו לכם לרכוש שלכם, שתוכלו להחזיק בהם.	וְהָיוּ לָכֶם לְאַחֲזָה	
63	תחזיקו בהם כרכושכם ותורישו אותם לבניכם.	וְהִתְנַחֲלֶתֶם אֹתָם לְבָנֵיכֶם	כה : מו
64	(שבניכם) יירשו אותם כאחווה, כרכוש שלהם.	לְרֶשֶׁת אַחֲזָה	
65	גר (נכרי) שהתיישב ביניכם.	גֵּר תוֹשָׁב	כה : מז
66	צאצא של משפחת גויים, שלא התגיירה והיא עובדת עבודה זרה – ויושבת שנים אחדות בתוכם.	עֶקֶר מִשְׁפַּחַת גֵּר	

67	חייבים לגאול אותו (מידי הגוי התושב).	גְּאֹלָה תִּהְיֶה-לוֹ	כה : מח
68	הכסף שבו מכר את עצמו יהיה בעד מספר השנים שיעבוד אצל הגר, מיום שמכר עצמו עד שנת היובל (ולא עד בכלל).	וְהָיָה כֶּסֶף מִמְכָּרוֹ בְּמִסְפַּר שָׁנִים	כה : נ
69	העבד העברי יעבוד את האדון הגוי כדין שכיר.	כִּימֵי שָׂכִיר יִהְיֶה עִמּוֹ	
70	לפי השנים הללו יחזיר לאדון את הכסף תמורת גאולתו.	לְפִיָּהֶן יָשִׁיב גְּאֻלָּתוֹ	כה : נא
71	מהסכום שבו קנה האדון את עבדו העברי.	מִכֶּסֶף מִקְנָתוֹ	
72	כמו שכיר העובד משנה לשנה אצל אדוניו.	כְּשָׂכִיר שָׁנָה בְּשָׁנָה	כה: נג

פרק כו

מס'	הביאור	המלה	פרק: פס'
73	אבן אחת, שעובדי אלילים הקימו אותה, והיא כאילו מייצגת את אלילים	מִצֵּבָה	כו : א
74	אבן שמציירים בה סמלים ותמונות של אלילים, והעובדים אותם משתחווים עליה לעבדם.	אֶבֶן מִשְׁכִּית	

פרשת בזוקותי

פרק כו

פרק: פס'	המלה	הביאור	מס'
כו : ד	בַּעֲתָם	בזמנם	1
כו : ה	דִּישׁ	בו מוציאים את הזרעים מן השבולים והופכים את הקש לתבן.	2
כו : ו	מַחֲרִיד	מרעיד ומפחיד.	3
	וְהַשְׁבֵּתִי	אכרית	4
כו : יא	תַּגְעַל	תמאס.	5
כו : יג	מִטַּת עֲלֵכֶם	עול העבדות לגויים	6
	קִוְּמִיּוֹת	בקומה זקופה	7
כו : טו	לְהַפְרֹכֶם אֶת בְּרִיתִי	להפר את הברית על ידכם	8
כו : טז	וְהִפְקַדְתִּי עֲלֵיכֶם	אצוה להביא עליכם	9
	הַשְׁחָפֹת, הַקְדַּחַת	מחלות המתישות את הגוף.	10
	מַכְלוֹת עֵינַיִם	ממעייטות את הראות	11
	וּמְדִיבֹת נֶפֶשׁ	מכאיבות לאדם	12
	לָרִיק	לשוא, לא תהנו מיגיעכם	13
כו : יז	וְנִגְפָתֶם	תנגפו.	14
	וְרָדוּ	ירדו, ישלטו	15
כו : יח	וַיִּסְפְּתִי לַיִסָּרָה	אוסף לכם ייסורים.	16
	שָׁבַע עַל חַטֹּאתֵיכֶם	פי שבע ביחס לחטאים שלכם	17

18	גאותכם העזה, הקשה	גֹּאֲזֵן עֲזִיכֶם	
19	לא ירד גשם.	וְנָתַתִּי אֶת שְׁמִיכֶם בְּבִרְזֹל	כו : יט
20	כמו נחושת שאינה מצמיחה	וְאֶת אֲרִצְכֶם בְּנַחֲשָׁה	
21	כחכם ייגמר לשוא, ללא תועלת	וְתִם לָרִיק בְּחֶכֶם	כו : כ
22	תהרוג את בניכם.	וְשַׁפְּלָה אֶתְכֶם	
23	תכרית, תשמיד	וְהִכְרִיתָהּ	כו : כב
24	דרכיכם יהיו שוממים מעוברי דרך	וְנִשְׁמֹו דְרָכֵיכֶם	
25	לא תקחו מוסר	לֹא תוֹסְרוּ	
26	תנהגו עם ה' במקריות, תאמרו שהכל במקרה	וְהִלַּכְתֶּם עִמִּי קָרִי	כו : כג
27	אשלח, אפיץ מגפה שתפיל חללים	וְשִׁלַּחְתִּי דָבָר בְּתוֹכְכֶם	כו : כה
28	תאלצו להיכנע לאויב	וְנָתַתֶּם בְּיַד אוֹיֵב	
29	כאשר אשבור לכם את משענת הלחם	בְּשִׁבְרִי לָכֶם מִטֶּה לֶחֶם	כו : כו
30	בגלל מחלת מעיים – תאכלו ולא תשבעו.	וְאָכַלְתֶּם וְלֹא תִשְׂבְּעוּ	
31	הבמות שעליהם מקריבים לעבודה זרה	בְּמֹתֵיכֶם	
32	פסילים בצורת חמה, שמש, לאליל החמה	חֲמָנִיכֶם	כו : ל
33	שברי עבודה זרה	פְּגָרֵי גִלּוּלֵיכֶם	
34	בית המקדש יהיה שומם מבלי כהנים	וְהַשְׁמוֹתִי אֶת מִקְדָּשֵׁיכֶם	כו : לא
35	הארץ תהיה שממה גם מגויים (זוהי קללה שיש בה גם ברכה)	וְהַשְׁמֹתִי אֲנִי אֶת הָאָרֶץ	כו : לב
36	אפזר בין העמים.	וְאֶתְכֶם אֲזַר בְּגוֹיִם	
37	ארוקן אחריכם את החרב מנדנה – האויבים ישלפו את חרבם.	וְהִרִיקֹתִי אַחֲרֵיכֶם חֶרֶב	כו : לג
38	אז, בתקופת הגלות, תשלים הארץ את שנות השמיטה שלא שבתה	אֲזִי תִרְצֶה הָאָרֶץ אֶת שְׁבֻתֶיהָ	כו : לד

39	כל הימים, התקופה, של השממה, החרבן	כָּל יְמֵי הַשְּׁמָה	כו : לה
40	אכניס בהם פחד ורוך לבב.	וְהִבֵּאתִי מֶרֶד בְּלִבָּם	כו : לו
41	קול חלש.	קוֹל עֲלֵה גִדָּף	
42	יכלו, ימותו, בגלל עוונם	יִמְקוּ בְּעוֹנָם	כו : לט
43	ה' יתנהג עמם בצורה קשה.	אֲנִי אֵלֶּךְ עִמָּם בְּקָרִי	כו : מא
44	בהיותה שממה	בְּהִשְׁמָהּ	כו : מג
45	כשבני ישראל יפרעו את עוונם בעונש הגלות	וְהֵם יִרְצוּ אֶת עוֹנָם	
46	מפני ש.. (החזרה באה לחיזוק)	יַעַן וּבִיַּעַן	

פרק כז

פרק: פסי	המלה	הביאור	מס'
כז : ב	יִפְּלֵא נֶדֶד	יפרש ויבטא בשפתיו נדר	47
	בְּעֶרְכָּךְ נִפְשָׁת	בערך שוים של נפשות (אדם או בעלי חיים)	48
כז : ג	עֶרְכָּךְ	הערך	49
כז : ח	מָד הוּא מַעֲרָכָךְ	עני הוא (המקדיש) ואינו יכול לשלם לקודש את הערך שנקבע	50
כז : י	לֹא יִחְלִיפֶנּוּ	לא ימיר.	51
	וְלֹא יִמִּיר	לא יחליף	52
כז : טו	וַיִּסַּף חֲמִישִׁית כֶּסֶף עֶרְכָּךְ	יוסיף על ערך הבית את החלק החמישי.	53

54	שדה שירש מאביו, ואביו מאביו עד יהושע בן נון.	מִשְׁדֵּה אֶחָזָתוֹ	כז : טז
55	ערך השדה יהיה לפי כמות הזרע שניתן לזרוע בשדה	וְהָיָה עֶרְכָּךְ לְפִי זָרְעוֹ	
56	ערך שטח אדמה שניתן לזרוע בו חומר (=כור) שעורים הוא חמשים שקל כסף	זֶרַע חֶמֶר שְׁעוּרִים	
57	אם בעל השדה יקדיש את שדהו מיד לאחר שעברה שנת היובל.	אִם מִשְׁנַת הַיּוֹבֵל יִקְדִּישׁ שָׂדֵהוּ	כז : יז
58	הערך המלא של השדה = 50 שקל כסף.	כְּעֶרְכָּךְ יָקוּם	
59	השדה שוב יהיה רכושו.	וְקָם לוֹ	כז : יט
60	שדה שקנה, או זכה בו ולא הגיע בירושה.	שָׂדֵה מִקְנָתוֹ	כז : כב
61	הקדוש לה' בקדושת בכור	אֲשֶׁר יִבְכֹּר לַה'	כז : כו

"יין ישן בכלי חדש" עיקרי שיטת "ברקאי"

ניתן לסכם במשפט אחד את עיקרי השיטה: "יין ישן בכלי חדש". כלומר, סדרי לימוד שהיו נהוגים בכל קהילות ישראל מתחדשים בכלי חדש, בתקופתנו, בתקופת אתחלתא דגאולה. ניתן להגדיר בארבעה עקרונות את שיטת "ברקאי" להלן ארבעת העקרונות מלווים בהסבר קצר ומבוססים במקורות (רובם מועתקים מהספר "שערי תלמוד תורה" הרב יהודה לוי).

סדר הלימוד

סדר הלימוד מאז חז"ל בתקופת המשנה והתלמוד הוא: מקרא ורק אח"כ משנה ורק אח"כ תלמוד: "בן חמש שנים למקרא, בן עשר שנים למשנה, בן שלוש עשר למצוות, בן חמש עשרה לתלמוד..." (אבות ה', כ"א). אבל אשרי שיש עמלו בהש"ס. ולא שיהא דולג במקרא ובמשנה ויבא להש"ס (מס' סופרים, פט"ז ה"ט) ופירש הרא"ש: לא שידלג אדם ממקרא למדרש וממדרש לגמרא, אלא שילמוד מקרא ואח"כ משנה ואח"כ גמרא. לכן אין ללמוד במקביל למקרא משנה וכדו'.

פשט ואח"כ דרש

פרשנות המקרא נלמדת ב"שיטת מעגלים", תחילה לומדים את המקרא עפ"י פרשני הפשט (רשב"ם, רס"ג, אבן עזרא וכו'). בלימוד זה מתוודע התלמיד ללשון המקרא כשהלימוד הוא ישיר, התמודדות עם המבנה התחבירי של הפסוק, 7 הבנינים, שרשי המילים, ורק לאחר לימוד הפשט מתוודעים בהדרגה לפרשנות הרחבה (רש"י, רמב"ן ועוד) המבוססת גם על דרש. וכך כותב תלמיד הגר"א ר' פינחס מפאלצק (ספר ראש הגבעה דף י"א) "וסדר לימוד המקרא יהיה רק שתלמוד נביא אי עם פירוש רש"י... אל תדייק לשים בזכרון דרשות ומדרשים שהביא רש"י על איזה פסוק והעיקר שתדייק במקום שצריך להבין פשוטו של מקרא... ובזה נואלו בני עמנו שע"י המדרשות אינם יודעים המקרא ואינם בקיאים בו. ויותר קרוב אם תשאלו איזה פסוק יאמר לך הדרש ולא ידע ולא יבין הפשט. ובהקדמה לפירוש הגר"א על או"ח מובא: "הזהיר... להיות בקי בראשונה בכ"ד ספרי הקודש עם הנקודות והטעמים... ועל צבאם חכמת הדקדוק" ובעל שלי"ה כתב (ר"מ שבועות): "וגם חלק גדול מחכמת הדקדוק טוב ללמוד בעודו נער, שאז כתובים על לוח ליבו והם לזכור תמיד".

טעמי מקרא

במסכת מגילה (ל"ב ע"א): "אמר רבי שפטיה בשם רבי יוחנן, כל הקורא בלא נעימה (מפרש רש"י כגון טעמי המקראות) ושונה ללא זמרה עליו הכתוב אומר וגם אני נתתי להם חוקים לא טובים וגו' טעמי המקרא ניתנו לנו בסיני. מאז ועד היום מלווים הם את לימודנו בכל ספרי המקרא. חשיבותם איננה רק מההיבט המסורתי, שימור מסורות עתיקות אלא גם מההיבט הדידקטי. ראב"ע (בתחילת ספרו "מאוזני לשון הקודש") אומר: "אזכירך שתלך אחרי בעלי הטעמים, בכל פירוש שאינו ע"פ הטעמים לא תאבה לו ולא תשמע לו" ובתחילת ספר ישעיהו כתב: "עיקר גדול הוא לשמור דרך הטעמים" גם רש"י מרבה להסתמך בפרושו על הטעמים, בפרושו ליחזקאל (א', י"א) הוא כותב: "אלמלא שראיתי טעם זקף גדול על 'ופניהם' לא הייתי יודע לפרשו" ובירמיה (ג', ח') הוא אומר: "נקודות טעמי מקרא זה מלמדים על פירושו". גם היבט פדגוגי יש לטעמים, הם גורמים לחוויה מיוחדת בלימוד. כיתה שמשננת נעים מאוד לשמוע אותה והתלמידים נתפסים בקלות למשימה זאת. ועוד היבט, כלי בדוק לזכרון, ע"י השינון המרובה בעזרת הטעמים זוכרים התלמידים עניינים רבים. בחלקם אף יודעים אח"כ לצטט פסוקים בע"פ כתוצאה מהשינון בטעמים.

"הכל בה" – שילוב ידיעות כלליות בלימוד במקרא

ידיעה ברורה בהבנה נכונה של המקרא לא תתכן בלעדי הרחבת הידיעות בעניינים מזדמנים. כמו שברור לכל שצריך להשתמש בתמונות בפרשיות הקורבנות, תמונות של בעלי חיים הכשרים לקורבן, של איבריהם הפנימיים וכו'... ואף עדיף לראות באופן חי בע"ח אלה, כמו כן חובה להגיע להסבר ברור אירועים היסטוריים, מיקום גיאוגרפי של אירועים שונים, תרבות החיים במקרא ובקיצור הריאליה של תקופת המקרא. באופן כזה לומד התלמיד תורת חיים תורה הנוגעת בכל חלקי החיים ואיננה מנותקת מהם. אומר הגר"א (רבי ברוך משקלוב ס-אוקדלידס, האג תק"מ הקדמה): "כפי מה שיחסר לאדם ידיעות משערי החכמות לעומת זה יחסר לו 100 ידות (פעמים) בחכמת התורה, כי התורה והחכמה נצמדים יחד" וכן כתב הרב מישקלוב בשם הגר"א (קול התור פה, ח"ב): "ובכדי להבין ולהשיג את חכמת התורה הכלולה באור החכמה העליון נחוץ ללמד גם את שבע החכמות הצפונות בעולם התחתון, עולם הטבע" לכן מובן שחייבים לשלב, לפתח ולהאיר בבהירות כל עניין בתורה הקשור לעולם הטבע או שזקוקה להבנתו הקדמה בתחומים אחרים (תרבות, היסטוריה, אסטרונומיה וכו'...). וזהו אולי ביאור המשנה האחרונה במס' אבות "בן בג בג אומר הפוך בה והפוך דכולא בה" כלומר התורה כוללת בחמתה את כל החכמות אבל עלינו להשתמש בהם במידת הנחיצות להבנת התורה.